

Crescendo

Ewa Maria Wagner bekijkt Baarn door een muzikale bril

In de maandelijkse rubriek 'Muziekluk' wil altvioliste en auteur Ewa Maria Wagner graag veelzijdig over Baarn vertellen in de context van muziek: over natuur, mensen, plekken, gebeurtenissen, concerten, gebouwen en over geschiedenis of toekomst – alles in betrekking tot Baarn en met een twist voor verdieping.

Ewa Maria Wagner

Op de hoek van de Acacialaan en de Lindenlaan staat een bescheiden familiehuys met op de façade de muzikale naam CRESCENDO. Dat dit pand 80 jaar lang het repetitiegebouw van de gelijknamige Baarnse Muziekvereniging was, verblijft en intrigeert me tegelijk. Ik wil hier meer over weten, duik in het muzikale avontuur en ontmoet een Baarns gezin.

In 1894 besloten twaalf enthousiaste Baarnse musici een fanfare op te richten en die Crescendo te noemen, wat voor groei staat. Musiceren vonden ze veredelend en ze stelden zich tot doel 'beschaving te kweken en wedstrijden te geven'. Wekelijks contributies plus boetstelsels in geval van verzuim zorgden vanaf het begin voor een gezonde financiële basis. Ze repeteerden elke week in de voormalig Christelijk Gereformeerde kerk aan de Eemnesserweg tevens timmerwerkplaats. Zowel voor als na de repetitie moesten ze de ruimte schoonvegen en opruimen. Ze verlangden naar een eigen locatie. Dankzij het initiatief van de toenmalige Baarnse burgemeester d'Aulnis ging in 1901 hun wens in vervulling en binnen een half jaar werd bovengenoemde huize CRESCENDO gebouwd. In dit huis brak een periode van groei en succes aan. De fanfare speelde regelmatig op de Brink, in de Pauluskerk, in de Pekingtuin tijdens burgerfeesten, op Koninginnedag en andere gezellige bijeenkomsten. Dankzij de geslaagde optredens meldden zich steeds meer enthousiaste leden aan. In 1922 deden de musici hun naam eer aan: versterkt met houtblazers groeiden ze niet alleen van fanfare naar Harmonie maar eraansta werden ook nog een studie-orkest, drumband-trompetterkorps, boerenkapel en diverse ensembles opgericht. De uniformen werden pakken, ambitieuze dirigenten volgden elkaar op en het ensemble ging op buitenlandse tournees naar Zwitserland, België, Luxemburg, Frankrijk en Duitsland. De meeste leden kwamen toen voor het eerst in het buitenland. Een hoogtepunt was beslist het concert dat ze voor Nederlandse patiënten in Davos speelden

waarna het publiek huilend afscheid van ze nam. Terug in Baarn was het duidelijk dat het kleine huisje op de Acacialaan na 80 jaar niet meer aan de eisen van de nieuwe tijd voldeed. De musici klaagden over gebrek aan ruimte en deelden hun ongenoegen met het gemeentehuis. Ook dit keer stroopte de gemeente de mouwen voor hen op, iedereen hielp mee om geld voor nieuwbouw in te zamelen. Groot was de triomf toen in april 1986 op de Plataanlaan, slechts een paar meter van het voormalige huis, de huidige locatie werd geopend. Al gauw volgden nieuwe successen en een tv-optreden in 1988 voor de KRO waardoor steeds meer musici de weg naar Crescendo vonden. Van jong tot oud is iedereen bij Crescendo welkom. Of je nu blokfluit of slagwerk wilt spelen, met de blazersklas meedoen, lid van het Harmonie- of studieorkest worden of je carrière in een jazzband beginnen – wees welkom. Anno 2022 zijn de 125 Crescendoleiden trots op hun eigen repetitiegebouw, laat Johan Laseur, voorzitter van Crescendo, me weten. Johan en zijn gezin spelen in verscheidene Crescendo-ensembles, de vereniging is hun tweede huis. Op uitnodiging van Annemarie en Johan Laseur kom ik het gezin op een doordeweekse dag bezoeken. De koude regen slaat in mijn gezicht als ik op de deurbel druk. Zodra ik binnentreed voel ik een behaaglijke warmte. Annemarie gebaart me naar de woonkamer waar een grote tafel de ruimte met een open keuken verbindt. Johan en zijn zonen Hugo en Floris begroeten me hartelijk. „Coen is helaas niet thuis“, verontschuldigt Annemarie hun derde zoon, „hij had vandaag verplichtingen en komt pas later.“ Ze gaat thee voor me zetten en ik laat de pastelachtige tinten van het smaakvolle interieur op me inwerken. De kleine lampjes boven de tafel zorgen voor een ongedwongen sfeer. De thee is klaar en als Annemarie nu ook bij ons aanschuift, besef ik dat ik de familie voor het eerst zonder instrumenten in hun handen zie. Ik deel mijn bewondering voor hen als muziekfamilie maar ze reageren verlegen. „Toen we tijdens de lockdown voor de kerst

samen met Mylou Mazali in de verzorgingshuizen een kleine concertserie organiseerden, besefte ik hoe bijzonder het is dat we als familie met elkaar speelden. We waren de enigen die volgens de maatregelen zo dicht bij elkaar mochten zitten en optreden. Het was een unieke ervaring.“ „In onze familie draait alles om muziek“, lacht Hugo. „Dankzij de muziek heb ik Johan ontmoet“, neemt Annemarie het woord over, „muziek speelde altijd een belangrijke rol in onze relatie. Als kind speelde ik graag blokfluit en zong liedjes, we begonnen met onze zonen al vroeg muziek te maken. We weten niet anders, het hoort bij ons.“ „Van huis uit heb ik muziek niet meegekregen“, zegt Johan, „ik was zes jaar oud en ging met mijn ouders naar de Paaskerk, die toen nog Kruiskerk heette. Daar, hoorde ik voor het eerst een trompet begeleiding van orgel. Het klonk zo machtig mooi dat ik daarna echt aan niets anders kon denken. Maar ik moest drie jaar wachten tot mijn longen en gebit volgroeid waren, op mijn negende heb ik mijn kans gepakt. In 1979 stapte ik Crescendo binnen en kreeg mijn eerste trompettles. Ik heb het instrument nooit meer losgelaten“, hij lacht, „nu ben ik tweevijftig en speel nog steeds met veel plezier.“ Als ik nog meer vragen stel, draait Annemarie zich om en pakt het cultureel magazine Baarns Podium voor me. „Hier staat een interview met ons in, afgelopen maand stond er een artikel over Hugo in de Baarnsche Courant in verband met zijn muziekdiploma. De mensen in Baarn kennen onze verhalen.“ „Er komen steeds meer gezinnen naar Crescendo“, vervolgt Johan, „onlangs werd ik ontroerd door een jong stel musici dat net in Baarn woonde en zich bij Crescendo aanmeldde. Toen ze ons beter kenden hebben ze ook hun kinderen ingeschreven. En dat in coronatijd. Ik vind het een goed teken. Corona heeft wel zijn sporen achtergelaten. QR-code, 1,5 meter, geen optredens, mondkapjes. Als vereniging hebben we door de overheidsrichtlijnen 2 jaar niet voltallig kunnen repeteren. Gelukkig zijn de lessen en de ensembles wel doorgegaan. Het kost soms veel energie een musicus die zich opwindt over de maatregelen te overtuigen dat dit ooit voorbijgaat. Ik zit dan uren aan de telefoon met zo iemand. Het doet me veel als die persoon me na afloop een bericht stuurt dat de muziek of het gesprek geholpen heeft de positieve kant van het leven terug te vinden. Zo'n vereniging is een sociaal gebeuren. We missen elkaar, we missen het samen muziek maken, naar elkaar luisteren, met elkaar proosten na een concert. Nu kunnen we eindelijk weer beginnen.“ Ik bedank voor het gesprek en wil opstaan als Johan me vraagt nog even te blijven zitten. „Omdat ik vorig jaar zoals iedereen ineens veel tijd had, herlas ik de oude jaarverslagen van Crescendo. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de vereniging stilgelegd. Toen realiseerde ik me dat het nu na al die jaren voor de tweede keer gebeurt, een historische tijd dus. Een fragment zou ik je graag willen voorlezen. Ook om te beseffen dat alles voorbijgaat, behalve de muziek.“

‘(...) Er zullen meerdere lichtpunten komen; de donkere wolken die over ons land hangen zullen optrekken, de zon zal doorbreken en haar gouden stralen over ons land uitspreiden en ons opwekken om weer met energie zoowel onzen dagelijkschen arbeid als het werk voor onze Vereniging voort te zetten. Laten we dus kalm en vastberaden de toekomst tegemoet zien.’
Baarn, 21 November 1940

■ Dit pand was 80 jaar lang het repetitiegebouw van de gelijknamige Baarnse Muziekvereniging.

Ewa Maria Wagner